

flaaer i den Indbildning, at man selv kan tilदानne Børnene ved at bibringe dem et vist Quantum Kundskab, og, naar de da have lært dette, saa ere de fuldkomne; men, naar man henvender sig til dem og indlader sig i Samtale med dem, da vil man finde, at deres Begreber ofte ere langt mere og bedre udviklede end deres, som ere vedblevne at gaae i Skolen. Jeg skal derfor tillade mig at anbefale denne S. 1 til Antagelse, da jeg mener, at vi derved gjøre en god Gjerning mod mange fattige Forældre, ligesom ogsaa en god Gjerning med Hensyn til den aandelige Udvikling hos Børnene selv.

J. Jørgensen: Jeg skal tillade mig at henlede det ærede Udvalgs Opmærksomhed paa, at der efter min Formening er en Mangel ved Udvalgets S. 1, naar det hedder: „Ethvert Barn, som med stadig Flid har besøgt Skolen og ved Examen aflagt Prøver paa god Fremgang efter sin Alder, kan etc. Jeg troer nemlig, at de Ord: „som med stadig Flid har besøgt Skolen“ kunne udelades, saaledes, at det er nok, at Barnet har aflagt Prøver paa god Fremgang. Vi maae jo huske paa, hvorledes Forholdene stille sig; i Sjælland er det f. Ex. ikke sjældent, at Barnet slet ikke besøger Skolen, men bliver undervist hjemme; men, naar saadanne Børn første Gang komme til Examen, og man saa fremdeles ønsker dem frie for Skolen, saa er det, at jeg mener, at disse Ord: Ethvert Barn, som med stadig Flid har besøgt Skolen, ville staae i veien og derfor burde udgaae. Det er Noget, som vi have havt Erfaring for, at der ofte har været lagt Hindringer i veien for at undervise Børnene hjemme. I de Tilfælde, som den ærede Minister har omtalt, at Skolebestyrelsen kan blive sat i en uanskelig Stilling, naar den overhængtes med Begjæringer om, at Børn skulle være frie for Skolegang, da kan jeg ikke deri see nogen Fare. Hensigten med Skoleanordningen er jo, at Børnene skulle lære Noget, ligemeget, hvad enten det skeer ved Undervisning hjemme eller i Skolen, saa det er urimeligt at forbyde Forældre at lade deres Børn undervises hjemme. Det har været Tilfældet, at man har villet forbyde Forældre at lade deres Børn undervises hjemme; men Resultatet blev, at Hjemme-

undervisningen tillodes, og baade Forældre og Børn fandt sig vel derved. Vi maae jo huske paa, at det i Skolerne undertiden for Læreren, selv med den allerbedste Villie, er umuligt formedelst det store Børneantal, at lære Børnene det, som kunde ønskes, og vi have seet Bestyrelser, som haade ved Mulctering, ja endog ved at lade Forældrene sætte paa Vand og Brød, have villet tvinge Børnene i Skolen, og det endog uden Hensyn til, om deres Børn vare ligesaa fremmelige som de, der gif i Skole, og det gaaer jo dog forvidt. Det er derfor, at jeg har tilladt mig at henlede det ærede Udvalgs Opmærksomhed paa denne Sag, for om der muligt kunde foretages en Ændring i Paragraphen mellem 2den og 3die Behandling, saaledes at det vae nok, at Børnene aflagde Prøver paa, at de vidste, hvad de skulle. Jeg kan iøvrigt ikke begribe, hvorledes man kan frygte for, at det kunde blive farligt at give den omspurgte Frihed; thi det beroer jo paa Skolebestyrelsen, om Skolegangen skal ophøre eller ei; og, enten det saa skeer i Skolen eller hjemme, vil den jo have sin Opmærksomhed henvendt paa, at Børnene skulle lære Noget. Det er ogsaa blevet udtalt af det ærede Medlem for Randers Amts 2den Valgfreds (Wallentin), at det saa at sige var umuligt at lære Børn, saa det kunde gaae med Lyst. Jeg mener dog, at vi bør stræbe derhen, og jeg troer ogsaa, at, naar der fortælles, især bibelske som og fædrelandiske Historier, for Børnene, saa lytte de ofte med spændt Opmærksomhed. Jeg troer derfor at kunne sige, at man har Erfaring for sig, at Hjemmeundervisningen ofte bærer bedre og rigere Frugter end en Skolegang, der er tvungen.

J. Pedersen: (Bræsto Amts 4de Valgfreds). Hvad der er udtalt af den sidste ærede Taler, deler jeg i sin Almindelighed; men Grunden til, at jeg har beklæret Ordet, er den, at jeg ved mine Udtalelser maaskee kunde bidrage lidt til, at den høitærede Undervisningsminister ikke skal troe, at hvad der her tilsigtedes ved dette Lovforslag, er unødvendigt. Dersom der ikke for Diebliffet var temmelig betydelige Vanskeligheder ved at fremme Undervisningen i Almueskolerne, skulde jeg aldrig